

**Ilinniagaqarnersiutit pillugit Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuut
pillugu**

Inatsisartut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaata

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerreqarnerani saqqummiunneqartoq

Inatsisartut ataatsimiititaliaat suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Doris Jakobsen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Georg Olsen, Inuit Ataqatigiit. Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Ruth Heilmann, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Ellen Christoffersen, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Astrid Fleischer Rex, Demokraatit

Inatsisartut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaata UKA 2004-
mi siullermeerinerup kingorna ilinniagaqarnersiutit pillugit Inatsisartut
peqqussutissaattut siunnersuut nassuiaatitaalu misissorpai makkuninngalu
oqaaseqateqarniarpoq.

Tusarniaavigineqartut amerlanersaannit isumaqatigineqartumik Ilinniagaqarnersiutit
pillugit Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuummik manna saqqummiisoqarnera
Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliap naammagisimaarlugu
maluginiarpaa. Siunnersuut allatut ilusilerlugu siusinnerusukkut marloriarlugu
saqqummiunneqartareersimammat, siunnersuummi ajornartorsiuteqarfii
ataatsimiinnerni arlaqartuni ataatsimiititaliap suliarisimavai. Taamaattumik
Siunnersuut maannakkutut iluseqartoq peqataaffigisinnaagamiuk ataatsimiititaliap
nuannaarutigaa.

Sassartitsinerit ataatsimiinnerillu

Inatsisartut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaat
siunnersuummik suliarinninnermini soqutigisaqaqatigiit uku aallartitaannik
ataatsimeeqateqarsimavoq:

- KANUKOKA
- KIK
- DKIK
- Ilinniagaqalernissamut piareersaataasumik ilinniartitaanerit (GU kiisalu Niuernermik Ilinniarfik)

Apeqqutit

Siunnersuutip ataatsimiititaliami suliarineqarnissaanut atugassanik Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Naalakkersuisoq apeqqutinik arlalinnik ataatsimiititaliap UKA2003-mi apeqquteqarfigaa. Akissuteqaatit tusaatissatut tiguneqarput.

Aamma UKA2004-p ingerlanerani ataatsimiititaliap Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Naalakkersuisoq apeqquterpaalunnik akissuteqaqqullugit qinnuigaa. Apeqqutit itisiliissutaasut kittaarinermi atugassarititaasunut ersarissaavigineqarnissaannut aammalu meeqqanut tapisianut meeqqallu tapiinut tunngassuteqarput. Akissuteqaatit tusaatissatut tiguneqarput.

Siunnersuummut ataatsimiititaliap oqaaseqaatigiomasai:

Ilinniagaqarnersiuteqartitsinermik aqqissuussinerup atuuttup pisariillisaavigineqarlunilu eqaallisaavigineqarneranik aammalu ilinniartut ilinniarnerminnik namminneerlutik aqqissuussinissamut aningaasaqarnerminnillu aqutsinissamut annertunerusumik akisussaaffilerneqarnerannik kinguneqartussamik ilinniagaqarnersiutit pillugit Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussinerat Inatsisartut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaannit pitsaasutut isigineqarpoq. Ataatsimiititaliattaq isumaqatigiittup ilinniagaqartut atugaasa ajornerulersinneqannginnerat pitsaasuusutut isigaa.

Matuma kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut ima tulleriinnilerlugu oqaaseqarfigissavaa:

- 1) Siunnersuutip sananeqarnermigut ilusiligaanera
- 2) Immikkut tapiissutit
- 3) Taarsigassarsiassat taarsersuinissamullu periarfissat
- 4) Ilinniagaqarnersiutit utertinneqarneri
- 5) Kittaagassiat
- 6) FSA/FSUA
- 7) Sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu ilinniakkanik toqqaasinnaanermik ammaassinissamut periarfissaq

1) Siunnersuutip sananeqarnermigut ilusiligaanera

Siunnersuummi amigaatinut naleqqutinngitsunullu tunngatillugu allakkiamik Inatsisartut inatsisissanik nalilersuisarfianniit ataatsimiititaliaq tigusaqarsimavoq. Allakkiaq isumaliutissiisummut uunga ilanngunneqarpoq.

Allakkiami innersuussutigineqartunut naapertuuttumik Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummeeqqullugit ataatsimiititaliap isumaqatigiittup kaammattorpai.

2) Immikkut tapiissutit:

Immikkut tapiissutit arlaqartut atorunnaarsinneqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutaanni siunniunneqarpoq. Pineqartut tassaapput: Bussernermut atuakkanut nassatallu oqimaappallaarutaannut tapiissutit. Immikkut tapiissutit peerneqarnerannut taarsiullugu tapiissutit qaffanneqassapput taarsigassarsisinnaanermullu periarfissat amerlisinneqarlutik.

Immikkut tapiissutit ilaasa peerneqarnerannut taarsiullugu tapiissutit qaffanneqarnissaat taarsigassarsisinnaanermullu periarfissat amerlisinneqarnissaat ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumumeersut, Inuit Ataqtigiinnersut Atassummeersullu taperserpaat.

Ilinniagaqarnermi tapiissutit qaffariaatisaatut siunnersuutigineqartoq ilinniartunut tamanut naammanngitsoq ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartoq Demokraatineersoq isumaqarpoq. Danmarkimi ilinniartunut ilinniagaqarnerisutit qaffasissutsinut marlunnut avinneqartariaqartut, taamaalilluni ilinniagaqartunut ilinniagaqarfinnut ungasissumi najugaqartut angalasarnerannut atuakkanullu aningaasartuuteqarfiusaqisunut Naalakkersuisunit qaffaassutissatut siunnersuutigineqartut 9,5%-it qaavisigut suli 5,5%-inik ilinniagaqarnerisutisiamikkut qaffaavigineqartariaqartut Demokraatineesoq isumaqarpoq.

3) Taarsigassarsiassat taarsersuinissamullu periarfissat:

Ukioq tapiiffigineqartartup ataatsip ingerlanerani ilinniartut ilinniarnermiinnut atatillugu taarsigassarsiarisinnaasaasa annertussusaat Naalakkersuisut siunnersuuteqarnerminni marloriaatinngortimmatigit ataatsimiititaliap isumaqatigiittup nuannaarutigaa.

Inatsit manna atuuttoq naapertorlugu ilinniartut Kalaallit Nunaannut nunassikkunik (isertitat naapertorlugit) ilinniarnermiinni akiitsorilersimasaminnut akilersuinerminni tapiissuteqarfigineqarnissamut periarfissaqarput. Tamanna ilinniartut ilinniakkaminnik naammassinnittut nunatsinnut uternissaannut kajumilersitseqataassaaq. Taama kajumilersitsinissaq ilinniarnermi akiitsorilersimasanut akilersuijunnaarnissaq pillugu Inatsisartut inatsisaata atuuttup nr. 24-ip, 3. november 1994-imeersup nutarthernatigut annertusaavigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit innassuteqarfigineqassapput.

4) Ilinniagaqarnersiutit utertinneqarneri

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartoq Demokraatineersoq naliliivoq tapiisarnermi aaqqissuussinernik pitsaasunik neqerooruteqarnermut taarsiullugu ilinniagaqartut ukiualuit ingerlanerini nunatsinnut suliarlorlutik utertassasut. Taamaattoqanngippat ilinniagaqarnersiutimik ilaat utertittariaqarpaat. Taamaattumik Demokraatit siunnersuutigaa:

- a. Piginnaalersitsisumik ilinniagaqarlutik naammassisut tamarmik ilinniagaqarnersiutaasa pingajorarterutaat taarserneqassanngitsut.
- b. Tamatuma saniatigut ilinniakkap naammassineqarneraniit ukiuni tallimat iluini sivikinnerpaamik ukiuni marlunni nunatsinni sulisimagunik ilinniagaqarnersiutimik pingajorarterutaat taarsissanngikkaat.
- c. Sivikinnerpaamik ukiuni pingasuni nunatsinni sulisimagunik pingajorarterutaat kingulleq taarsissanngilaat piginnaalersitsisumilli ilinniagaq ukiunit pingasunit sivikinneruppat ilinniakkap sivilissusaa apeqqutaatillugu nunatsinni sulinerisa sivilissusissaat apeqqutaatillugu taarsigassarsiat pingajorarterutaat kingulleq taarsinngitsoorneqassalluni

Ilinniartuunersiutit 2/3-ii (takuuk b aamma c) taarsinngitsoorusukkaanni nunatsinni sulineq ilinniakkap naammassineqarneraniit ukiut tallimat qaangiutsinnagit nunatsinni sulilereersimasariaqpoq.

Taama ilusiliinerup siunertaraa ilinniagaqartut nunatsinnut suliarlorlutik uteqqinniaratik siumut ilisimannereersut nunani allani tapiisarnernut atugaasunut ilinniartuunersiutinik qinnuteqarnissaannut kajumissuseqalersitsinissamik qulakkeerinninnissaq – assersuutigalugu danskit ilinniartuunersiutinut aaqqissuussinerannut. Taamaaliornikkut ilinniagaqarnersiutit pitsaanerpaamik atornerqarnissaat Demokraatit qulakkeerniarpaat, taamaalilluni ilinniagaqarnersiutit ilinniagaqartunut kalaallit nunaannut uternissaminnut naatsorsuutiginnittunut sammitinneqarniassammata.

5) Kittagassanik aaqqissuussineq:

Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup "Kittagassanik ilinniagaqalissutissanik aaqqissuussinermik" taaneqartumik atulersitsinissaq pitsaasutut isigaa. Tamanna ilinniagaqartut ilinniakkaminnik namminneerlutik aaqqissuussinissamut ilinniarnerrullu nalaani aningaasanik atugassiissutigineqartunik aqutsinissamut annertunerusumik akisussaaffilerneqarnerannut peqataaqataasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

6) FSA/FSUA

Peqqussut maanna atuuttoq naapertorlugu faginut ataasiakkaanut meeqqat atuarfianni inaarutaasumik soraarummeerutaasunik meeqqallu atuarfianni

annertusisamik inaarutaasumik soraarummeerutaasunik ilinniagaqarnermi ilinniagaqarnerisuteqarnissamut periarfissaqarpoq. Periarfissaq taanna peqqussutissami nutaami atorunnaarsinneqarpoq. Tamanna pitsaanngitsutut isigineqartoq KANUKOKA-mit paasisutissiissutigineqarpoq, faginummi ataasiakkaanut ilinniartitsinissamik neqerooruteqarnissaq sulii pisariaqartinneqartoq isumaqartoqarmat.

Piffinni inuussutissarsiornermut ilinniarfinni immikkut ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinullu ilitersuisarnermik atuutilertitsiniarnermik, fag-inittaaq ataasiakkaanik atuartitsinermik ingerlatsiviusumik, aallartitsinialernej Naalackersuisut sipaaruteqarnerminnut tunngavigaat. Taamattumik meeqqat atuarfiini manna tikillugu fag-inut ataasiakkaanut atuartitsinermut atatillugu ilinniagaqarnerisuteqartitsinissaq pisariaqarsorinanngilaq.

Naalackersuisut patsisilersuutaannut ataatsimiititaliaq isumaqatigiittoq tapersiivoq.

7) Sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu ilinniakkanik toqqaasinnaanermik ammaassinissamut periarfissaq

Misileraanermi ingerlatsinermut atatillugu nunatsinni ilinniakkamik ingerlatsisinnaannginnermut piumasaqaatinik Naalackersuisut sanoqqutsisinnaanissaannut Ilinniagaqarnerisutit pillugit Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuummi matumani tunngavissiisoqarpoq. Taamaaliornikkut Naalackersuisut sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu ilinniakkanik toqqaasinnaanermut atatillugu ilinniakkani killilinni misilittagaqalernissamut periarfissinneqarput, taamaaliornikkut sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu ilinniakkanik toqqaasinnaanermik ammaassivinnissaq tamatuma kingorna ammaanneqarsinnaaqullugu.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip taamatut tunngavissinera pitsaasuusutut isigaa

Tamanna tunngavigalugu **ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumumeersut, Inuit Ataqtiginneersut Atassummeersullu** inatsisissamik nalilersuilluni allakkiami kaammattuutigineqartunut naapertuuttumik Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussereerneranni siunnersuutip iluseriligassamisut iluseqartup Inatsiartunit akuersissutigineqarnissaa **inassutigaa**.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup Demokraatinerup siuliani taaneqartut saniatigut ilinniagaqarnerisutit utertinneqartarnissaannut Danmarkimilu ilinniartunut ilinniagaqarnerisutit ilinniagaq apeqqutaatillugu annertussusilerneqartarnissaannut tunngasumik kaammattuutaanut naapertuuttumik Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussereerneranni siunnersuutip iluseriligassamisut iluseqartup Inatsiartunit akuersissutigineqarnissaa **inassutigaa**.

Taama oqaaseqarluni Inatsisartut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu
Ataatsimiititaliaata Ilinniagaqarnersiutit pillugit Inatsisartut peqqussutissaattut
siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Doris Jakobsen, Formand

Georg Olsen

Ruth Heilmann

Ellen Christoffersen

Astrid Fleischer Rex

[Ilanngussaq:](#)